

ФОРМУВАННЯ ВКЛАДЕНЬ У СІАМСЬКІЙ НЕЙРОННІЙ МЕРЕЖІ

Сіамська нейронна мережа (СНМ) – це один із видів нейронних мереж, яка широко використовуються в системах розпізнавання обличчя та інших графічних образів, для порівняння текстів, в системах перевірки підпису тощо [1, 2].

Виходом сіамської мережі є оцінка ступеню подібності або відмінності вхідних даних на двох входах мережі. На підставі цієї оцінки й виконується розпізнавання об'єктів на входах мережі [1, 2].

Вкладення $h(i1)$ представляє собою N-мірне векторне представлення зображення $i1$, тобто N-мірний вектор властивостей зображення $i1$. Евклідова відстань $d(h(i1), h(i2))$ для вкладень $h(i1)$ і $h(i2)$ максимальна для різних зображень $i1$ та $i2$ й мінімальна для однакових.

Структура моделі підмережі СНМ для обчислення вкладень наведена на рисунку 1. На вхід підмережі подається одноканальне зображення у градаціях сірого кольору з рукописною цифрою $i1$ розміру $28*28$ пікселів – $\text{Input}(28*28*1)$. Далі йде згортковий шар ($\text{Conv2D}_1(4, (5, 5), \text{tanh})$), який за допомогою ядер згортки розміру $(5, 5)$ формує 4 карти ознак та використовує функцію активації гіперболічного тангенса tanh . Після першого шару згортки слід субдискретизований шар $\text{AveragePooling2D}(2, 2)$, який замінює дані в вікні розміру $(2, 2)$ їх середнім значенням. Далі – другий шар згортки ($\text{Conv2D}_2(16, (5, 5), \text{tanh})$), який за допомогою ядер згортки розміру $(5, 5)$ формує 16 карт ознак і використовує функцію активації tanh . Наступний – шар $\text{AveragePooling2D}(2, 2)$. Далі шар Flatten , на виході якого з вхідних даних формується одновимірний вектор, і шар $\text{BatchNormalization}$, що виконує пакетну нормалізацію для прискорення процесу навчання мережі. Вихід підмережі формується повнозв'язним шаром ($\text{FC}(10, \text{tanh})$) з 10 вузлів з використанням функції активації tanh . Тому вкладення $h(i1)$ є 10-мірним вектором з елементами від -1 до +1.

При навчанні мережі використовувалася контрастна функція втрат, величина пакету дорівнює 16 і кількість епох – 10. Решта значень гіперпараметрів при навчанні були значеннями за замовчуванням.

$\text{Input}(28*28*1) \rightarrow \text{Conv2D}_1(4, (5, 5), \text{tanh}) \rightarrow \text{AveragePooling2D}(2, 2) \rightarrow$
 $\rightarrow \text{Conv2D}_2(16, (5, 5), \text{tanh}) \rightarrow \text{AveragePooling2D}(2, 2) \rightarrow \text{Flatten} \rightarrow$
 $\rightarrow \text{BatchNormalization} \rightarrow \text{FC}(10, \text{tanh})$

Рис.1. Структура моделі підмережі СНМ

Еталонні вкладення для десяти цифр обчислювалися на підставі тренувального набору з 30000 10-мірних вкладень, отриманих з зображень цифр набору даних MNIST.

У таблиці 1 представлені результати тестування 980 зображень з цифрою 0 з тестового набору з використанням вкладень для цифр від 0 до 9. У стовпці з цифрою 0 показаний результат тестування, коли на вхід мережі подається значення вкладення для цифри 0, а на іншій вхід СНМ – одне з 980 зображень з цифрою 0 з тестового набору. Цифра 7 в другому рядку стовпця з цифрою 0 означає, що для вкладення величина виходу СНМ для 7 зображень цифри 0 з 980 була менше 0.5.

Проаналізовано способи побудови еталонних вкладень для порівняння і розпізнавання рукописних цифр для СНМ.

Тестування проводилося на зображеннях рукописних цифр з тестового набору MNIST для СНМ. Оцінка якості моделі на тестових даних показала для метрики асигасу значення 0,9824.

Наприклад, при тестуванні 980 зображень з цифрою 0 з використанням еталонних вкладень кількість помилок склала 13.

Таблиця 1

Результати тестування 980 зображень з цифрою 0 з використанням вкладень для цифр від 0 до 9

Цифра	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Помилка	7	0	3	0	0	0	2	1	0	0

Список використаних джерел

1. Chicco D. Siamese Neural Networks: An Overview. Artificial Neural Networks. MIMB, vol. 2190, 2020, pp. 73-94.
2. Шостак А. В. Про особливості формування дескрипторів у сіамській нейронній мережі. Системи управління, навігації та зв'язку, Полтава: НУ ПП, 2021, випуск 4(66). С. 91-96.